

Hogyan büntet Isten?

Időpont: 1966. augusztus 12. Bibliaóra

Alapige: Ézs 29,9-24

Ének: Dunántúli Énekeskönyv 259.

Ámuljatok és bámuljatok, vakítsátok magatokat és megvakultok! részegek, de nem bortól, tántorognak, de nem részegítő italtól.

Mert rátok önté az Úr a mély álomnak lelkét, és bezárta szemeiteket, a prófétákat, és fejeiteket, a nézőket befedezte;

És lesz mind e látás néktek, mintegy bepecsételtetett írás beszédei, amelyet oda adnak egy írástudónak, mondván: Olvasd, kérlek, és ő szól: Nem tudom, mert bepecsételtetett.

És ha e levelet annak adják, aki nem tud írást, mondván: Olvasd el, kérlek! ő így szól: Nem tudok írást.

És szólt az Úr: Mivel e nép szájjal közelget hozzám, és csak ajkaival tisztel engem, szíve pedig távol van tőlem, úgy hogy irántam való félelmök betanított emberi parancsolat lőn:

Ezért én is csodásan cselekszem ismét e néppel, nagyon csodálatosan, és bölcseseinek bölcsesége elvész, és értelmeseinek értelme eltűnik.

Jaj azoknak, akik az Úrtól mélységesen elrejtik tanácsukat, és akik a sötétségben szoktak cselekedni, mondván: Ki lát minket és ki ismer minket?

Mily együgyűek vagytok! Avagy a fazekas olyan, mint az agyag, hogy így szóljon a csinálmány csinálójának: Nem csinált engem! és az alkotmány ezt mondja alkotójának: Értelmetlen!

Nemde kevés idő multán a Libánon termőfölddé lesz, és a termőföld erdőnek tartatik?

És meghallják ama napon a siketek az írás beszédeit, és a homályból és sötétből a vakoknak szemei látni fognak.

És nagy örömük lesz a szenvedőknek az Úrban, és a szegény emberek vígadnak Izráel Szentjében.

Mert a kegyetlen elveszett, és a csúfoló elpusztult, és kivágattak a hamisságnak minden őrei,

Kik az embert elítélik egy szóért, és tört vetnek annak, aki őket a kapuban megfeddi, és elejtik csalárdul az igazat.

Ezért így szól az Úr Jákób házaról, Ő, aki megváltá Ábrahámot: Nem szégyenül meg többé Jákób, és nem sáppad meg többé az ő orcája.

Ha látni fogják gyermekei kezeim munkáját közöttük, megszentelik nevemet, megszentelik Jákób Szentjét, és félik Izráel Istenét.

És megismerik a tévelygő lelkűek az értelmet, és akik zúgolódnak, tanulságot tanulnak.

Ima:

Hálát adunk Neked Urunk, kegyelmes Istenünk, hogy Te a hatalmadra tanítasz bennünket és hatalmat sokszor megtapasztaltatod velünk. Óh, mert, ha mi arra volnánk kényszerítve, hogy tapasztalataink alapján állapítsuk meg, ki az erős, ki az erősebb, akkor csak azt tudnánk mondani: a Sátán az erősebb. Ez a világ a gonosz hatalmában kínlódik. Olyan sokszor tapasztaljuk a magunk életében, hogy e hatalom alól hiába lázadunk fel, nincs segítség a magunk erejéből... Köszönjük, hogy mégsem engedsz elcsüggedni bennünket. Minden bukásunk, minden lehangoló tapasztalat mellett sokszor megmutatod hatalmat, nemcsak szabadító, hanem büntető hatalmat is. Add, hogy mi tudjuk, hogy Te hatalmas és kegyelmes Isten vagy és a kettő közül a kegyelmed hatalmadnál mindig nagyobb! Kérünk, áldj meg most, amikor Igédet tanulmányozzuk! Szentlelkeddel magyarázd nekünk az Írásokat, alkalmazd azt a magunk életében! Engedd, hogy amit emberi módon Rólad és Tőled szólunk, azon nyugodjék meg Szentlelked kegyelme!

Ámen.

Ézsaiás próféta könyve tele van sok csodálatos vigasztalással. Eddig is olvastunk olyan fejezeteket, amikben Isten lehajol a bűnében vergődő néphez. A vigasztalás akkor válik értékessé, ha megismertet azzal, hogy hogyan büntet Isten.

Az Isten büntetésével való megismertetést célozza ez a felolvasott Ige is, mégpedig azzal a céllal, hogy mi Isten kegyelmének nagyságát is, nemcsak igazságos büntetésének nagyságát ismerjük meg.

Ott kell kezdenünk e szentírási szakasz magyarázatát, hogy hangsúlyozzuk: Isten büntet! Mi hozzá vagyunk szokva, hogy Isten büntetéséről elfeledkezünk. Lehet, hogy van ebben valami oka Istennek is, legalábbis Isten magatartásának. Többször említettem már azt, hogy Isten olyan kegyelmes, hogy ha büntetni kénytelen, akkor sem rendel statáriumot. A statárium az az állapot, amikor a bíróság nem fontolgat sokat, hanem leüt, mégpedig halálos ítélettel a bűnös emberre. Mi azt érdemelnénk, hogy Isten reánk bűnös emberekre ilyen statáriummal üssön le... Ő azonban nem büntet elhamarkodottan. Ha büntetni kénytelen, akkor is először nem a maga szentségének akar érvényt szerezni, hanem az embert szeretné megmenteni ítéletének haragjától. Isten tehát nem büntet úgy, mint ahogy mi azt megérdemelnénk.

Persze mi emberek sokszor teszünk szemrehányást Istennek, mert úgy érezzük, hogy a szenvedés, amivel büntet, nincs kellő arányban azzal a bűnnel, ami miatt meglátogatott minket az Úr. Ilyenkor abba a hibába esünk bele, hogy a bűnöket nem Isten szemével nézzük és nem Isten mértékével mérjük, hanem nagyon emberi módon, emberekre nézve, magunkat emberekkel összehasonlítva próbáljuk kritika tárgyává tenni Isten magatartását. Igen, sokszor kapja magát az ember azon, hogy az, amit példázatban mondott el Jézus Krisztus a farizeusról és publikánusról, az tényleg a templom népének lelkében is sokszor megvan. Azért nincs bennünk bűnbánat s azért van bennünk vallásos gőg, azért vagyunk elégedetlenek Istennek velünk szemben való magatartásával, mert mi nem Istenhez, hanem a másik emberhez mérjük magunkat, - amint a farizeus a templomban a publikánushoz, nem pedig az élő Istenhez mérte önmagát! Ha Isten a mi érdemünk szerint bánná velünk, akkor csak a halál és a kárhozat lehetne osztályrészünk. Meg van írva: a bűn zsoldja halál s annak előzménye mindenféle szenvedés. Aki azonban csak ennyit lát abból, mint büntet Isten, az nem látja az evangélium szerint Isten büntetésének mikéntjét és célját.

1./ Istennek van nevelő büntetése is.

Istennek nemcsak jogos büntetése van, Ézsaiás próféta könyvének ezek a fejezetei szólnak Isten nevelő büntetéséről is. Nem ebben a 29. fejezetben kezdődik ez a szakasz Ézsaiás könyvében. Már a 28. fejezet vége is arról beszél nekünk, hogy Istennek van nevelő büntetése. Az összefüggés megőrzése végett hadd olvassam fel még egyszer ezt a szakaszt Ézs 28,23. versétől a 29. vers végéig: „*Vegyétek füleitekbe és halljátok szavam', figyeljete és hallgassátok beszédem!* Hát mindig szánt-é a szántó, hogy vessen, és barázdálja és boronálja-é földét? Nemde, mikor elegyengette színét, hint fekete köményt, és szór illatos köményt, s vet sorban búzát és árpát a kijelölt földbe, és tönkölyt a szélére? Így szoktatá őt rendre és tanítá Istene. Mert nem cséplő szánkával csépelik a fekete köményt, és nem szekér kerekével tapodják az illatos köményt; a fekete köményt bottal verik ki, és az illatost pálcával; A búzát csépelik; de nem örökre csépli azt, és bár hajtja rajta szekere kerekét és lovait, de szét nem töreti. Ez is a seregek Urától származott: Ő ad csodás tanácsot és nagyságos bölcseséget!” Olyan dolgokról beszél példázatban Ézsaiás próféta e felolvasott szakaszban, mely Isten nevelő büntetését példázza. Istennek van cséplő eszköze, amivel veri az embert, vagy annak a kornak képével élve, van cséplő szánkája, amivel megtapodja azt, ami terem, hogy a magot kitapossa belőle, hajtja rajta szekere kerekét és lovait, összetöri, ami alatta van, de szét nem töri. Csak addig csépel, míg megkapja a jó magot, azt, amit csépelni akart.

Az ember, amikor ítél, mindig büntet és ha azt mondja, hogy nevel és nem ítél, akkor is abban a nevelésnek mondott fegyelmezésben több az ítélet, mint a nevelő szándék. Isten azonban mindig azzal kezdi, hogy nevel, mikor ítél. Ezért ver mindig bölcsen. Mindenkire csak annyit üt, amennyi szükséges ahhoz, hogy rendet tanuljon. Csak egy mondatot olvasok még ebből a szakaszból, a 26. verset: „Így szoktatá őt rendre és tanítá Istene.” Tehát Istennek van olyan büntetése, aminek nem az igazságszolgáltatás a célja, hanem a rendre szoktatás és tanítás.

Óh mennyire el kell szégyelnünk magunkat, ha arra gondolunk, hogy a mi emberekhez való, mégpedig a hozzánk legközelebb álló emberekhez való viszonyulásunkban több az ítélet, mint a nevelő szeretet! Legyen elég ebből az összefüggésből ennyi: Istennek van nevelő büntetése.

2./ Istennek azonban van ítélő büntetése is.

Emellett nem szabad azonban elfelejtkezünk arról, hogy Istennek van ítélő büntetése is és ez az, amiről a most felolvasott szentírási szakasz beszél. Minden büntetés nevel, de van büntetés, amelynél már nem a nevelés, hanem a büntetés a fő.

Ez a mai Ige mindenekelőtt erről beszél. Csodálkozva és áhítattal kell megállnunk, hogy mikor egy népre elkövetkezik Isten kezéből a büntetés, akkor az Ige nem veti fel – de nem szabad felvetni a megbüntetett embernek sem – a „miért”-nek kérdését. Mi valahányszor szenvedünk valamiért, mindig felvetjük a „miért” kérdését. A válasz, amit erre a kérdésre adunk, nem önmagunk elítélése, hanem Isten elítélése. Mikor mi az igazságot keressük, akkor nem Istenre és magunkra nézünk, hanem Istenre és az embertársainkra. Isten az egyik embert másképpen bünteti, mint a másikat, az egyikre pálcával üt, ahogyan olvastuk, a másik fölött cséplőszánkát hajt és szekere kerekével töreti össze. Ez nem azért van, mert Istennek ilyen sokféle büntetése van, hanem azért, mert az embernek ilyen sokféle keménysége van. Van olyan büntetés, amelynél elegendő a pálca pöccentése és a büntetés eléri nevelési célját: a kömény magja ott marad a szérűn. De van olyan, amit hiába pöccögtet pálcával a gazda, szekér kereke és a lovak patája kell, különben nem jön ki belőle az, amit a magyar gazda oly szépen „élet”-nek nevez.

Ha valaki felveti az összehasonlítás kérdését: miért üt Isten rám nagyobb, mint arra a másokra, akkor rendszerint elfelejtkezünk arról, hogy ki-kí a maga szenvedését érzi nagyobb, mint a másikat és elfelejtkezünk arról, hogy nem Istentől, nem Isten igazságosságától és haragjától függ, hogy mekkorát üt ránk, hanem az mindig mitőlünk függ. Mindaddig, míg Isten eléri könnyebb pálcikával, tehát kevesebb szenvedéssel a célját az ember életében, addig csak azt használja, de ha ez nem használ, akkor lovakkal megtapodtatja – hogy a szérű hasonlatát folytassuk – és kemény cséplő és hadaró eszközzel üt rá a kiterített búzakalászra.

Mindig kevesebbet büntet Isten, mint amennyit megérdemelnénk!

Isten büntetése a mai igeszakasz szerint nem mindig érzékelhető szenvedésben, vagy köznyelven szólva: verésben.

Nagyon érdekes megfigyelnünk, hogy miképpen írja le Ézsaiás próféta Isten ítélő, tehát nem nevelő büntetését. Az ítélő büntetés lelki vaksággal kezdődik így hallgassuk meg az Igéből: „Ámuljatok és bámuljatok, vakítsátok magatokat és megvakultok! részegek, de nem bortól, tántorognak, de nem részegítő italtól. Mert rátok önté az Úr a mély álomnak lelkét, ...” Tehát lelki vakságba kerül az ember. Nem akkor kell megijednünk, mikor Isten üt, hanem akkor, mikor Isten eltűnik a látóhatárról. Van úgy, hogy Isten eltűnik az ember látóhatáráról! Egyszer megelégteli a büntetést. Óh, néha Isten hamarabb elégteli meg büntetésünket, mint ahogy mi a

megérdemelt büntetést megelégljük. Akkor következik a lelki vakság állapota. Istennek az a büntetése, hogy van szemem és nem látok, van fülem és nem hallok, van szívem és nem érzek! Eltűnik előlem Isten. Így érti meg az ember, hogy az Írásban miért van olyan sokszor szó arról, hogy amíg ver az Isten, addig szeret, amikor abbahagyja a verést, akkor befejezi a nevelést, akkor elkövetkezik az ítéletnek ideje: a lelki vakság!

Ha körülnéznünk abban a világban, amelyben élünk, meg kell látnunk, hogy a ma élő emberiségnek, milyen nagy része értetlenül, csodálkozva nézi, hallgatja a hívó ember életét. Nem tudja megérteni, hogy Isten miért bánik valakivel, egyikkel másikkal, olyan keményen, mint ahogyan bánik és miért engedi szabadjárá a másik bűnöst úgy, ahogyan szabadjárá engedi? Isten ítélő büntetése nem mindjárt kezdődik lelki vaksággal, nem azonnal következik az be a bűnös ember életében, de automatikusan bekövetkezik. Ez azt jelenti, hogy emberi erővel ezt megakadályozni nem tudjuk.

Mit eredményez ez a lelki vakság? Azt mondja az Ige, hogy megrészegül az ember. *„Részegek, de nem bortól, tántorognak, de nem részegítő italtól.”* A részegség nem ott kezdődik, mikor az ember elveszti önmaga fölött uralmát, nem tud tájékozódni s talán valahol az országút árkában, szennyben, piszokban alussza ki részegsége álmát. Amely pillanatban az ember elveszíti józan ítélőképességét, ott már bekövetkezik a mámor állapota. Ahogyan bortól tántorognak, részegítő italtól részegek az emberek, úgy mámorosodik és részegül meg az ember a bűn útján. Az az úgynevezett kontroll, amellyel az ember Isten kegyelmének ajándékaéppen uralkodni tud önmagán és féken tartja a benne és körülötte járó oroszlánt, vadállatokat. Itt megszűnik az ember belső ellenőrzése és megrészegül az ember.

A 10. vers azt is megmutatja, hogy ennek mi a következménye: lelki álom vesz erőt az emberen. Ez a lelki álom egyrészt automatikus következmény, másrészt az Úrtól származó büntetés. Amikor az Ige nem mond számunkra semmit – mindegy, hogy olvassuk-e vagy hallgatjuk az Igét -, nem az Ige az oka annak, hogy olyan semmitmondó számunkra. Az igehirdető sem mindig oka annak, hogy nekünk semmit sem mond a felolvasott s hirdetett Ige. A lelki álomban, az Úrtól származó büntetés állapotában messzire megy az Isten. Nem halljuk onnan messziről az Ő intő és ébresztő beszédét. Ezért beszél a következő vers is arról, hogy az álomnak lelke lesz úrrá az ember fölött. A próféták, akik tudnának valamit mondani, nem tudnak mondani semmit. Az ébresztők nem működnek, a prófétálás, az Ige bezárul. *„És lesz mind e látás néktek, mintegy bepecsételtetett írás beszédei, amelyet oda adnak egy írástudónak, mondván: Olvasd, kérlek, és ő szól: Nem tudom, mert bepecsételtetett.”* Nincs, aki megértse az Igét és nincs, aki a másik embernek megmagyarázza. Elvételik az Ige azoktól az emberektől, akik nem becsülik meg az Igét, akár a hirdetett, akár a nyomtatott Igét. Azok számára bezárul a prófétálás és az Ige ajtaja.

A 13. versben ezt olvassuk: *„...e nép szájjal közelget hozzám, és csak ajkaival tisztel engem, szíve pedig távol van tőlem, úgy hogy irántam való félelmök betanított emberi parancsolat lőn”* A megmaradt istenfélelem tovább működik, de már élet nélkül, elgépiesedik és végül teljes sötétség lesz úrrá az emberen.

„Jaj azoknak – mondja az Ige -, akik az Úrtól mélységesen elrejtik tanácsukat, és akik a sötétségben szoktak cselekedni, mondván: Ki lát minket és ki ismer minket?” /15.vers/. Nem tudom, kellőképpen tudtam-e érzékeltetni ennek az igének azt a lépcsőzetét, amellyel az ember lefelé megy a kárhozat mélységébe! Nincs szó arról, hogy ezeknek az embereknek elfogy életük s a sírnak szájába és a pokol tornácába hullanak alá. Ezek az emberek még élnek, sőt lehet, hogy nagyon is jól élnek, de számukra Isten meghalt és ők is meghaltak Isten számára! Ezért ebben az állapotban az utolsó mozzanat az Úrról való teljes elfelejtkezés.

A 16. versben ezt olvassuk: „*Mily együgyűek vagytok! Avagy a fazekas olyan, mint az agyag, hogy így szóljon a csinálmány csinálójának: Nem csinált engem! és az alkotmány ezt mondja alkotójának: Értelmetlen!*” Ezek az emberek már nem látnak semmit, nem csak Istenből, hanem már Isten munkájából sem látnak semmit! Nem szabad tehát ezt az Igét anélkül szemügyre vennünk, hogy meg ne lássuk Isten büntetésének ezt a legnagyobbikát! Isten nem akkor büntet meg legjobban, mikor meglátogat és megver, hanem akkor, mikor már nem szól hozzánk, mikor már nem szid meg bennünket, mikor Szentlelkével nem ítéli meg bűneinket, mikor nem akar megmenteni, mikor engedi, hogy aláhulljunk a kárhozat szakadékába már itt ezen a földön!

3./ Van egy harmadik formája is Isten büntetésének, ez a mentő büntetés.

Óh, milyen csodálatos, hogy ebben az Igében nem itt fejeződik be Istennek az emberrel kapcsolatos magatartása! Van harmadik formája is Isten büntetésének, ez a mentő büntetés. Nem szabad elfelejtkeznünk arról, hogy egyszer az ítélet végleges lesz, s akkor már nem mentő büntetés, hanem igazságot szolgáló büntetéssé válik Isten büntetése! A dolgot nagyon félelmetessé teszi az, hogy nem tudjuk, hogy ez mikor következik be!

Mit mond a büntetésnek erről a harmadik formájáról, a mentő büntetésről, Isten Igéje?

Az első, amit mond az, hogy kevés az idő. Így olvassuk ezt a szakaszt, amely Bibliánkban új bejelentés, csodálatos átalakulás: „*Nemde kevés idő multán a Libánon termőfölddé lesz, és a termőföld erdőnek tartatik?*” /17.vers/. Az idő mindig kevés. Annak, aki szenved, mindig hosszú, de aki fél a kárhozattól, annak mindig rövid!

Isten Lelkének munkája először mindig azt eredményezi az ember életében, hogy az ember elkezd félni a kárhozattól... Aki fél a kárhozattól, annak mindig nagyon rövid az idő. Ézsaiás prófétánál e fejezet új szakasza ezért kezdődik azzal, hogy kevés az idő. Azok, akik az időt kevésnek látják, nem azért gondolkoznak így, mert órával mérve kevés, hanem azért, mert az időtartam emberileg kiszámíthatatlan. Sohasem tudjuk, hogy mikor következik be a vég. Éppen azért, mert ilyen kiszámíthatatlan ez az idő, mindig sürgős a megtérés!

A megtérést itt úgy írja le Ézsaiás próféta, hogy megnyílik az ember füle és szeme. „*...meghallják ama napon a siketek az írás beszédeit, és a homályból és sötétből a vakoknak szemei látni fognak.*” /18. vers/. Megnyílt fülek és megnyílt szemek jelentkeznek a megtéréskor. Amit eddig nem látott, nem vett észre, nem hallott meg és nem értett meg az ember, az most egyszerre világossá válik előtte. Csodálkozik az ember, hogy a 19. vers azzal folytatja, hogy így az ember szívét megtölti örömmel: „*És nagy örömük lesz a szenvedőknek az Úrban, és a szegény emberek vígadnak Izráel Szentjében.*”

Ekkor jön a nagy szabadulás. Érdekes, hogy mikor a próféta a nép megtérésének egymásutánját leírja, akkor nem azzal kezdi, hogy jön a nagy szabadulás. Először rátalálok az Úrra. Elérkezik az Úrra való rátalálás öröme szívembe, s akkor jön a nagy szabadulás. A 20. versben ezt olvassuk: „*Mert a kegyetlen elveszett, és a csúfoló elpusztult, és kivágattak a hamisságnak minden őrei*”. Ez a nagy szabadulás. Isten kiönti ítéletének haragját a bűnösre, de nem én reám, aki ugyanezt az ítéletet megérdemlem, hanem egy másik emberre, akin Isten igazságos ítéletét és büntető haragját szemléletesen szemlélhetem. A megnyílt szemek látni kezdik Isten munkáját, /22-23.vers/ és a tévelygők megtérnek: „*És megismerik a tévelygő lelkek az értelmet, és akik zúgolódnak, tanulságot tanulnak.*”

Elég nehéz ez a szentírási szakasz és jobb lett volna, ha magunkkal hoztuk volna Bibliánkat s ezeket a verseket szemünkön keresztül is követni tudtuk volna.

Mindenesetre látnunk kell, hogy milyen csodálatos Isten büntetése: Istennek van nevelő büntetése, van ítélő büntetése és van mentő büntetése. Hogy az ítélő büntetése hogyan s mikor válik mentő büntetéssé s mikor születik belőle új élet: el van rejtve előlünk! Az azonban nincs elrejtve előlünk, hogy ez a kérdés nem Istenen fordul meg, hanem a bűnös emberen! Isten mindig áldani akar s ha egyszer elérkezik ahhoz a határhoz, hogy véget ér az áldás és eljön az ítélet, azt mi nem tudjuk. Nem tudjuk, hogy hol van ez a határ! A határ rendszerint nem szakadék, amelyen nehéz áthatolni, hanem a határ egy egyszerű sorompó, amelynél már egy más világnak a színei vannak, amelyen túl nem Isten világa az, ami reánk vár! Addig amíg a sorompón innen vagyok, addig dicsekedik az irgalmasság az ítélettel szemben, addig igaza van annak az éneknek, amellyel így magasztaljuk Istent: „Azt bünteti, kit szeret!”

Testvéreim! Nem tudom, hogy mindazt, amit ez az Ige jelenthetett számodra, amit megpróbáltam elmondani, mind elmondottam-e, de azt az egyet tudom, akár mai aktualitás számodra, akár csak egy eljövendő lehetőség látása, nem múlik el életed ezen a földön anélkül, hogy ezen Isten keresztül ne vezessen téged! Ott kezdődik a kárhozat, ahol Isten elnémul, nem fedd meg minket többet és enged minket a veszedelem útján rohanni a kárhozatba.

Ámen.

Ima:

Örökkévaló Isten, szerető mennyei szent Atyánk! Tudjuk, hogy jogod van azt kérdezni, hogy kicsoda tanácsosod Neked? Bocsáss meg, hogy olyan sokszor feltoljuk magunkat a Te tanácsosaiddá, bírálni merészeljük intézkedéseidet, főképpen azokat, melyek bennünket érintenek. Nem magunkat, hanem Téged ítélünk el. Pedig nyilvánvaló, hogy Te irgalmas vagy és nem bánsz velünk úgy, ahogyan megérdemelnénk. Nem bűneink szerint bánsz velünk, hanem úgy, mint egy irgalmas Atya, aki meg akarja menteni gyermekét. Lehet, hogy ezt sokszor nem látjuk, mert nincs annyi bölcsességünk, hogy világkormányzásodból szívednek szeretete nyilvánvaló legyen előttünk. De, aki a keresztre néz, az tudja, úgy szeretted ezt a világot, hogy egyszülött Fiadat adtad, hogy valaki hiszen ő benne, el ne vesszen, hanem örök élete legyen.

Urunk! Bocsásd meg nekünk azt a sok keménységet, amiről lepattan a Te Igéd és mentő szereteted! Bocsásd meg nekünk Urunk, hogy amikor elkövetkeznek a nemszeretem napok, büntető kezéd nem megaláz bennünket, hanem felhergel minket Ellened s mi ahelyett, hogy alázatosan bűnbocsánatodat kérnénk, tele vagyunk szemrehányással, igazságtalansággal vádolunk Téged! Urunk! Vallást teszünk Előtted arról, hogy nincs olyan büntetés, amit az ember meg ne érdemelne. Erre is mondhatjuk, így kell mondani: nincs olyan büntetés, amit én meg ne érdemelnék, amire rá ne szolgáltam volna. – Köszönjük, Urunk, hogy Te ezt a büntetést csak akkor bocsátod az emberre, amikor minden más mentő szándékod már eredménytelen a mi keménységünk miatt. Bocsáss meg Urunk, hogy merünk Téged vádolni, amikor ütsz bennünket, nem pálcikával legyintesz ránk, hanem cséphadaróval versz ránk, vagy a szenvedés kerekét teszed ránk és lovak patája alatt kell nyögnünk. Óh add, hogy hadd lássuk mindig: azt bünteti, kit szeret! Adj nekünk bölcsességet, Szentlelkedet, hogy mindig lássuk mentő szándékodat, azzal soha szembe nem szálljunk, hanem megcsókoljuk kezedet, mely vesszőt tart számunkra és köszönjük Neked dorgáló ajkadat, szidalmadat is!

Óh Urunk! Minden bizonnyal nagy dolgokat akarsz ott cselekedni, ahol az ember és a nemzet a földi életben a megtérés lehetőségei közepette a szenvedés iskolájába jár! Add, hogy hadd tudjuk mindig ezt így nézni, hadd tudjuk csókolni kezedet, amelyben akár áldás, akár vessző van, mindig minden az ember javát és a mi üdvösségünket szolgálja.

Ámen.